

Sprawozdanie z konferencji pn. 10 Jahre UGP-Richtlinie: Erfahrungen und Perspektiven, Berlin, 7–8 maja 2015 r.

W dniach 7–8 maja 2015 r. na Humboldt-Universität w Berlinie odbyła się konferencja poświęcona podsumowaniu 10 lat obowiązywania dyrektywy 2005/29/WE z 11 maja 2005 r. o nieuczciwych praktykach handlowych. Dyrektywa ta istotnie zmieniła prawo zwalczania nieuczciwej konkurencji państw członkowskich UE, kompleksowo harmonizując krajowe przepisy w zakresie nieuczciwych praktyk handlowych przedsiębiorców wobec konsumentów (B2C). O trwających trudnościach związanych z implementacją i stosowaniem dyrektywy 2005/29/WE może świadczyć m.in. wystosowanie przez Komisję Europejską w czerwcu 2015 r. wobec Polski uzasadnionej opinii, stwierdzającej naruszenie przepisów dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych. W Niemczech trwają natomiast prace legislacyjne mające na celu kolejną zmianę krajowych przepisów, dostosowującą je do wymogów dyrektywy.

Celem konferencji było spojrzenie zarówno w przeszłość, jak i w przyszłość obowiązywania dyrektywy 2005/29/WE, a w szczególności odpowiedź na pytania dotyczące osiągnięcia celów dyrektywy, praktycznego jej zastosowania i problemów z implementacją, a także przedstawienie zagadnień będących aktualnie przedmiotem dyskusji oraz ewentualnych zmian dyrektywy. Nad tymi kwestiami obradowali niemieccy i austriaccy przedstawiciele nauki, organów administracji rządowej i organizacji konsumenckich, Komisji Europejskiej oraz sędziowie, a także liczna międzynarodowa publiczność.

Referat rozpoczynający konferencję, poświęcony wyjątkom w stosowaniu dyrektywy 2005/29/WE, wygłosił Helmut Köhler (Ludwig-Maximilians-Universität, München). Przedstawione zostały przez niego wyjątki objęte art. 3 dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych, a także wyjątki wynikające z naruszenia wyłącznie interesów gospodarczych przedsiębiorców (motyw 6 zd. 3 dyrektywy 2005/29/WE) oraz z naruszenia poczucia dobrego smaku i przyzwoitości (motyw 7 zd. 3 dyrektywy 2005/29/WE).

Następnie Sophie Ridoux (Komisja Europejska, DG JUST) oceniła z punktu widzenia Komisji Europejskiej stosowanie dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych w świetle działań Komisji dotyczących błędnej implementacji i na podstawie raportu Komisji z 2013 r. Sophie Ridoux przedstawiła też plany rewizji wytycznych z 2009 r. dotyczących wdrożenia/wykonania dyrektywy 2005/29/WE. Ich celem będzie m.in. określenie relacji między dyrektywą 2005/29/WE a innymi aktami prawnymi o charakterze horyzontalnym lub sektorowym oraz wyjaśnienie zastosowania dyrektywy do nowych modeli biznesowych pojawiających się on-line.

Przedstawicielka niemieckiego Ministerstwa Sprawiedliwości i Ochrony Konsumentów (Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz), Birte Timm-Wagner, zastanawiała się nad koniecznością reformy niemieckiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (UWG). Omówiony szczegółowo w referacie projekt drugiej ustawy zmieniającej UWG ma jasno

rozgraniczyć regulację stosunków B2B i B2C, a także zbliżyć brzmienie przepisów B2C do dyrektywy 2005/29/WE.

Erika Ummenberger-Zierler, reprezentująca austriackie Ministerstwo Nauki, Badań i Gospodarki (Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft), podkreśliła słabości ustawy implementującej dyrektywę w Austrii w wersji z 1 marca 2015 r., w szczególności nieprzestrzeganie wytycznych dotyczących techniki prawodawczej m.in. w zakresie użytego języka. Zdaniem referentki, naruszona została tym samym przejrzystość przepisów zwalczających nieuczciwą konkurencję, które będą musiały się zmierzyć z nowymi wyzwaniem, takimi jak Jednolity Rynek Cyfrowy.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się wykładem poświęconym wpływowi dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych na orzecznictwo sądów niemieckich, który wygłosił Jochen Schlingloff (Thüringer OLG). Zdaniem prelegenta, który w swoich rozważaniach przedstawił wiele wyroków, znaczenie dyrektywy 2005/29/WE widoczne jest przede wszystkim w interpretacji przepisów dotyczących wprowadzenia w błąd przez zaniechanie oraz wykładni pojęcia staranności zawodowej. Natomiast oparte na dyrektywie 2005/29/WE orzecznictwo sądów austriackich przybliżył Gottfried Musger (Oberster Gerichtshof), analizując w szczególności orzeczenia dotyczące czarnej listy nieuczciwych praktyk handlowych i stosowania klauzuli generalnej.

Kolejne trzy prelekcje zostały wygłoszone przez przedstawicieli organizacji chroniących interesy konsumentów. Problematyka oceny reklamy skierowanej do dzieci i młodzieży na przykładzie bezpośredniego wezwania dzieci do nabycia reklamowanych produktów stanowiła przedmiot referatu Helke Heidemann-Peuser (Verbraucherzentrale Bundesverband). Reiner Münker (Wettbewerbszentrale) przedstawił praktyczne doświadczenia płynące ze stosowania dyrektywy 2005/29/WE w Niemczech, wynikające z zaangażowania reprezentowanej przez niego organizacji w liczne sprawy dotyczące naruszenia uczciwości praktyk handlowych. Hannes Seidelberger (Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb) natomiast, już w tytule swojego wystąpienia, wskazał na niespodzianki w postępowaniach dotyczących zwalczania nieuczciwych praktyk handlowych w Austrii, a w referacie podał przykłady wyroków dotyczących agresywnych praktyk handlowych czy umów wiązanych.

Współorganizatorka konferencji, Susanne Augenhofer (Humboldt-Universität zu Berlin) zajęła się przybliżeniem terminu *Corporate Social Responsibility* (CSR) i możliwością zastosowania wobec tego zjawiska dyrektywy 2005/29/WE. Podstawowym problemem jest bowiem uznanie CSR za praktykę handlową, a następnie odpowiednie zastosowanie modelu przeciętnego konsumenta.

Ansgar Ohly (Ludwig-Maximilians-Universität, München) przedstawił wpływ dyrektywy 2005/29/WE na interes przedsiębiorców. Zdaniem referenta podział na stosunki B2B i B2C nie jest w pełni możliwy. Praktyki handlowe zwykle naruszają też interesy konkurentów i odbiorców, więc nie powinny być oceniane wyłącznie przez pryzmat konsumentów, co może być jednak sprzeczne z postanowieniami dyrektywy 2005/29/WE. Z tego powodu prelegent postulował, aby do dyrektywy włączyć regulację mającą na celu ochronę interesów przedsiębiorców.

W wykładzie kończącym konferencję drugi z jej współorganizatorów – Christian Alexander (Friedrich-Schiller-Universität, Jena) – analizował relacje między prawem zwalczania nieuczciwej konkurencji a prawem umów i prawem ochrony konsumentów. Zastanawiał się w szczególności czy naruszenie obowiązków umownych może być nieuczciwą praktyką handlową oraz jaki wpływ na prawo umów ma prawo zwalczania nieuczciwej konkurencji. Według referenta istnieją

zarówno niebezpieczeństwa, jak i szanse związane z usamodzielnieniem się prawa zwalczania nieuczciwej konkurencji jako prawa ochrony konsumentów. Z jednej strony prawo zwalczania nieuczciwej konkurencji może zostać istotnie ograniczone przez przeniesienie na przepisy chroniące przedsiębiorców kryteriów stosowanych dla oceny naruszeń interesów konsumentów. Z drugiej jednak – opisany proces może skutkować poprawą przejrzystości przepisów, przyczyniając się do ich lepszego zrozumienia.

Podczas obrad dotknięto wielu tematów dotyczących dyrektywy o nieuczciwych praktykach handlowych. Konferencja, mimo że aż dwudniowa, poruszyła jednak zaledwie fragment skomplikowanej materii związanej ze zwalczaniem nieuczciwych praktyk handlowych B2C. Dodatkowo na skutek rozwoju techniki i gospodarki wciąż pojawiają się nowe problemy. Po 10 latach od uchwalenia dyrektywy 2005/29/WE zarówno w doktrynie, jak i praktyce stosowania prawa należy więc nadal poszukiwać odpowiedzi na liczne pytania.

Dr hab. Monika Namysłowska

Adiunkt w Katedrze Europejskiego Prawa Gospodarczego WPiA UŁ
e-mail: mnamyslowska@wpia.uni.lodz.pl

Agnieszka Jabłonowska

Doktorantka w Katedrze Europejskiego Prawa Gospodarczego WPiA UŁ
e-mail: ajablonowska@wpia.uni.lodz.pl